

AVDELNINGEN FÖR NATURVÅRD
Naturvård
Sandra Guldbrand
Telefon 010-224 92 63
sandra.guldbrand@lansstyrelsen.se

Västerås kommun
Susanna Hansen
susanna.hansen@vasteras.se

Beslut om statligt bidrag till det lokala vattenvårdsprojektet Åtgärder för bättre vattenkvalitet i Sagåns avrinningsområde i Västerås kommun

Beslut

Länsstyrelsen beslutar, med stöd av 1 § förordning (2003:598) om statliga bidrag till lokala naturvårdsprojekt, att bevilja bidrag med 90 % av totalkostnaden, högst 1 881 000 kronor, till det lokala vattenvårdsprojektet Åtgärder för bättre vattenkvalitet i Sagåns avrinningsområde.

För beslutet gäller följande villkor:

- 1 Bidraget får enbart användas för de åtgärder som anges i detta beslut.
- 2 Kompletterande medfinansieringsintyg ska skickas in till Länsstyrelsen senast den 31 december 2018.
- 3 De resultat som finns beskrivna i detta beslut ska uppnås för att sökanden ska få rätt till hela bidraget.
 - a En projektering samt ansökan om tillstånd hos Mark- och miljödomstolen för återställning/återmeandering av Hjulbäcken har gjorts.
 - b Grävning har utförts vid den nedersta delen av Hjulbäcken, cirka 400 meter. Vattendraget har återställts till den form det tidigare haft genom återmeandering.
 - c En metod för vattenrening genom användande av flytande öar i två dammar i anslutning till Sagån har genomförts.
 - d En uppföljning av reningseffekten, efter åtgärden i punkt c, har utförts.
 - e Fria vandringsvägar har skapats vid fem grunddammar i Sagån.
 - f En utredning har gjorts för att visa på möjligheten till att anlägga en våtmark i Lillåns tillrinningsområde.
 - g En publik visning av projektresultaten med föreläsare/guider har genomförts.

- 4 Projektet berör strandskyddat område och åtgärderna utgör vattenverksamhet. Det krävs en dispens från strandskyddet och anmälan för vattenverksamhet. Ansökan och anmälan ska göras hos Länsstyrelsen i god tid innan arbetet påbörjas.
- 5 En verksamhetsrapport i enlighet med förordningen ska inrapporteras i LONA-registret och lämnas in till Länsstyrelsen **senast den 1 mars** varje år.
- 6 Projektet ska vara slutfört **senast den 30 juni 2020**.
- 7 En slutrapport i enlighet med förordningen ska inrapporteras i LONA-registret och en påskriften utskrift ska lämnas in till Länsstyrelsen **senast tre månader** efter det att projektet är slutfört.
- 8 Vid marknadsföring och information om projektet, och i alla dokument som framställs inom projektet ska det tydligt framgå att "Statliga bidrag till lokala naturvårdsprojekt är medfinansierat för genomförandet av detta projekt". Det gäller böcker, rapporter, broschyrer, informationstavlor, pressmeddelanden, hemsidor med mera. Naturvårdsverkets symbol "LONA" ska användas.
- 9 Allt material som tas fram och som presenteras digitalt ska vara tillgängligt för alla. Till exempel ska en rapport sparas i lämpligt digitalt format, som en PDF-fil, och inte vara inskannad. Detta möjliggör att det kan läsas upp i olika talsyntesprogram.
- 10 Förändringar i projektet ska godkännas av Länsstyrelsen. Anmälan ska ske i god tid. Om projektet inte kan fullföljas ska Länsstyrelsen underrättas omgående.
- 11 Faktiska utgifter samt kostnader för arbetstid (både kommunal, ideell eller annan) ska redovisas enligt medföljande redovisningsmall samt i LONA-databasen.

Beskrivning av ärendet

Västerås kommun har ansökt om bidrag om 1 881 000 kronor för att utföra åtgärder som bidrar till att uppfylla en god ekologisk status inom Sagåns avrinningsområde. Hjulbäcken kommer att återställas genom återmeandring. Det kommer att förbättra vattnets kemiska kvalitet, men även skapa fria vandringsvägar för fisk.

Problemen med övergödning inom Sagåns avrinningsområde är omfattande och ett stort antal vandringshinder finns i huvudfåran och dess biflöden. Problemen har uppmärksammats inom vattenförvaltningen och behöver åtgärdas för att Sagån ska kunna uppnå god ekologisk status. Projektet innehåller flera fysiska åtgärder:

- 1 Återmeandring/återställning av Hjulbäcken.
- 2 Rening av vatten med hjälp av flytande öar.
- 3 Skapa fria vandringsvägar för fisk vid de grunddammar som finns i Sagån.

Utöver de fysiska åtgärderna omfattar projektet även en tillståndsansökan om vattenverksamhet, en anmälan om vattenverksamhet samt en utredning inför anläggande av våtmark inom Sagåns avrinningsområde.

Projektet försöker få medfinansiering från andra bidrag och därför finns inte medfinansiering klart för hela projektet. För att inte tappa fart kommer fokus i år att ligga på att genomföra projekteringen och tillståndsansökningar.

Projektet kommer att drivas av Västerås kommun i samarbete med berörda markägare och markavvattningsföretag, medlemmar och styrelse i Sagåns vattenråd, Sala och Enköpings kommun samt länsstyrelserna i Västmanlands och Uppsala län.

Motivering till beslutet

Länsstyrelsen anser att projektet uppfyller kraven enligt förordningen (2003:598) om statliga bidrag till lokala naturvårdsprojekt. Projektet syftar till kunskapsuppbyggnad, framtagande av underlag eller annat förberedelsearbete inför restaurering eller anläggande av våtmarker enligt punkt 7 (kategori 8). Det syftar även till restaurering och anläggande av våtmarker i syfte att stärka landskapets egen förmåga att hålla kvar och balansera vattenflöden eller öka tillskottet till grundvattnet, för att till exempel bidra till förutsättningar för en förbättrad vattenförsörjning (kategori 7). Projektet bidrar därmed till att uppfylla miljömålet Myllrande våtmarker.

God vattenplanering gör det lättare för en kommun att förbättra vattenkvaliteten, och samtidigt ta hänsyn till vattenmiljöernas ekonomiska, sociala och kulturella värden. Klimatförändringar ställer nya krav på helhetstänkande och samordning, samt en bättre förståelse för de ekosystemtjänster som vattenmiljöerna skapar. För att få rätt våtmark på rätt plats krävs stor biologisk, teknisk och ekonomisk kunskap. Att skapa eller anlägga en våtmark, eller utföra åtgärder vid ett vattendrag kräver en långsiktig planering, utredningar och skötsel efteråt, för att behålla naturvärden och funktion.

Genom att utföra åtgärder i Sagån som leder till en förbättrad vattenkvalitet, påverkar även vattenkvaliteten i Mälaren och i Östersjön. Att göra fria vandringsvägar för fisk i delar av Sagåns huvudfåra, kan leda till mer livskraftiga fiskpopulationer, vilket ökar den biologiska mångfalden. Åtgärderna stärker landskapets egen förmåga att hålla kvar och balansera vattenflöden och ökar tillskottet till grundvattnet, som till exempel bidrar till förutsättningar för en förbättrad vattenförsörjning.

Projektets totalkostnad är ur vattenvårdssynpunkt rimlig för att genomföra de resultat som avses i projektet. Uppskov gällande medfinansieringsintyg kan medges eftersom det finns kostnadstäckning för de åtgärder som kommer att genomföras i år.

Ekonomi

75 % av projektet utbetalas medan projektet pågår, resterande 25 % utbetalas efter att projektet avslutats och slutredovisats till Länsstyrelsen. Utbetalning av bidrag görs av Länsstyrelsen till kommunen i enlighet med nedanstående utbetalningsplan. Länsstyrelsen förbehåller sig rätten att tidigarelägga planerade utbetalningar om förutsättningar finns.

2018	2019	Efter slutrapportering
378 000 kr	1 032 750 kr	470 250 kr

Länsstyrelsen kommer att besluta om bidragets slutliga storlek när slutrapporten har godkänts av Länsstyrelsen. Länsstyrelsen kan kräva att de utbetalade bidragen helt eller delvis återbetalas enligt 12 § förordningen (2003:598) om statliga bidrag till lokala naturvårdsprojekt.

Kommunen är rättsligt och ekonomiskt ansvarig inför Länsstyrelsen för genomförande och redovisning av projektet. Det är därför av stor vikt att skriftliga avtal upprättas mellan kommunen och genomförande aktörer för de enskilda åtgärderna.

Övriga upplysningar

Detta beslut befriar inte kommunen från skyldigheten att söka de tillstånd eller föra de samråd som kan krävas enligt andra författningar.

LONA-registret finns på lona.naturvardsverket.se.

För information om hur Länsstyrelsen behandlar personuppgifter, se www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Enligt 14 § förordningen (2003:598) om statliga bidrag till lokala naturvårdsprojekt får detta beslut inte överklagas.

Beslutet har fattats av avdelningschef Johan Wretenberg med naturvårdshandläggare Sandra Guldbland som föredragande.

Bilaga:

1. Redovisningsmall